

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*

THE CREATIVE LEADERSHIP FOR SCHOOL ADMINISTRATORS

UNDER NAKHON RATCHASIMA EDUCATIONAL SERVICE

AREA OFFICE 4

อัญริกา มาสูงเนิน¹, กรองทิพย์ นาควิเชตร² และ วิภาส ทองสุทธิ³

Untika Masungnem¹, Krongtip Nakwichat² and Vipas Thongsuddhi³

¹⁻³วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻³Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding author E-mail: 650401320098@nmc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

* Received 1 September 2024; Revised 24 September 2024; Accepted 25 October 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

Abstract

This research aimed to 1) study the level of creative leadership of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 4, Nakhon Ratchasima; 2) compare the creative leadership of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 4, Nakhon Ratchasima, according to the opinions of personnel classified by position, education level, and size of the school; and 3) study the guidelines for developing creative leadership of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 4, Nakhon Ratchasima. The sample group used in the research was 320 school administrators and teachers in basic education schools under the Office of the Primary Educational Service Area 4, Nakhon Ratchasima. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan, and stratified random sampling was used. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.93. The statistics

used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The results of the research found that:

1. The creative leadership of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 is, overall and in various aspects, at a high level.

2. The comparison results of the creative leadership of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, categorized by position, education level, and school size, show that there are no significant differences overall and in each aspect.

3. The approach to developing the creative leadership qualities of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4 consists of five areas: the area of having a vision, the area of considering individuality, the area of flexibility and adaptability, the area of creativity, and the area of teamwork.

Keywords: Creative Leadership, School Administrators, Nakhon ratchasima educational service area office 4

บทนำ

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูงทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและเทคโนโลยี ตลอดจนด้านการศึกษาอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแนวทางนโยบายแห่งรัฐ มุ่งพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืน (พระพงษ์ สิทธิอมร, 2561) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กล่าวถึงกรอบยุทธศาสตร์ทั้ง 6 จากหนึ่งในกรอบยุทธศาสตร์คือยุทธศาสตร์ที่ 6 ได้กล่าวถึงด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษามีเป้าหมายพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ คุณภาพของประชากรในประเทศจะเป็นเช่นใดจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 11-14) โดยมีผู้นำหรือผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะขับเคลื่อนองค์กรไปสู่จุดหมาย โดยใช้ศักยภาพของความเป็นผู้นำที่มีอยู่ ดังนั้นทุกองค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ภาวะผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำหรือผู้บริหารยุคใหม่ (รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์, 2560 : 3) เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลง นำมาซึ่งความเจริญทุกภาคส่วนของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรอย่างมาก ทั้งในแง่การสร้างพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ศราวุธ กางสำโรง, 2559 : 4)

นักการศึกษาได้กล่าวถึงภาวะผู้นำหลากหลาย อาทิ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจ และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ พรสุตา แก้วสุวรรณ (2563 : 37) ให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมของผู้นำที่มีความคิดใหม่ๆ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีความยืดหยุ่น มีวิสัยทัศน์และกระตุ้นให้เกิดการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีคุณภาพบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าในสถานศึกษาหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคนซึ่งแสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่างๆ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ โรบินสัน (Robinson, 2007 : 120) ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม และยังมีมุมมองว่า ครูคือผู้นำโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้นำของผู้นำ กล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษา ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑาธิปต์ ทัพไทย, ปิรันธน์ วีระภัทรกุล ที่กล่าวว่า ในโรงเรียนหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคน โดยการแสดงบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะต่างๆ ซึ่งการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า สร้างวัฒนธรรมใหม่อย่างกว้างขวางในทุกพื้นที่ ที่มีจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบทั้งหมด 178 แห่ง ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานมีทักษะที่จำเป็น ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับผู้นำเสมอ ดังนั้น

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ควรมีจินตนาการมีความยืดหยุ่น มีการแก้ปัญหาและสร้างความไว้วางใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการนำองค์กรสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้นำการเรียนรู้ มีการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั่นเอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เพื่อให้ได้ข้อสนเทศ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการพัฒนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 100 คน ครู จำนวน 1,817 คน รวมทั้งสิ้น 1,917 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4, 2565 : 9)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) และได้โดยการสุ่มแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

3. ผู้ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดี ผ่านการประเมิน สมศ.รอบ 4 ในระดับดี หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากของ สุระศักดิ์ ปักกระโท (2560 : 76-80) โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ใน อำเภอสูงเนิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

1.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพตามความเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และทาง Google Forms

2. การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ใช้เครื่องมือในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ข้อมูล นัดหมายวัน เวลา ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 15 - 20 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับ การศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อโดยการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 74 – 84)

1.3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

1.4 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยวิเคราะห์ความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.46	0.32	มาก	1
2	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.41	0.25	มาก	2
3	ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.38	0.31	มาก	3
4	ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.32	0.31	มาก	4
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.26	0.28	มาก	5
ภาพรวม		4.46	0.32	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		สถานศึกษา					
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.46	0.29	4.46	0.32	-0.06	0.95
2	ด้านการคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล	4.41	0.26	4.41	0.25	0.06	0.95
3	ด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว	4.39	0.29	4.38	0.32	0.13	0.90
4	ด้านการมีความคิด สร้างสรรค์	4.26	0.28	4.33	0.31	-1.52	0.13
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.22	0.27	4.27	0.28	-1.15	0.25
ภาพรวม		4.35	0.19	4.37	0.19	-0.78	0.44

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับ		สูงกว่าระดับ		t	p-value
		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.46	0.32	4.46	0.30	0.22	0.83
2	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.40	0.24	4.42	0.26	-0.80	0.43
3	ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.38	0.32	4.38	0.29	0.20	0.85
4	ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.34	0.31	4.28	0.29	1.60	0.11
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.26	0.28	4.26	0.29	0.02	0.98
ภาพรวม		4.37	0.19	4.36	0.20	0.45	0.66

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2	0.00	0.02	0.97
	ภายในกลุ่ม	31.78	317	0.10		
	รวม	31.79	319			
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.03	0.42	0.66
	ภายในกลุ่ม	19.75	317	0.06		
	รวม	19.80	319			
ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.02	0.16	0.85
	ภายในกลุ่ม	31.38	317	0.10		
	รวม	31.41	319			
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	0.39	2	0.20	2.07	0.13
	ภายในกลุ่ม	29.94	317	0.09		
	รวม	30.33	319			
ด้านการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	0.11	2	0.05	0.67	0.52
	ภายในกลุ่ม	24.92	317	0.08		
	รวม	25.03	319			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.01	0.13	0.87
	ภายในกลุ่ม	11.72	317	0.04		
	รวม	11.73	319			

จากตาราง 4 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดี ผ่านการประเมิน สมศ.รอบ 4 ในระดับดี หรือ

ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 7 คน ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันในสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ให้ก้าวไกล เป็นรูปธรรม มองเห็นภาพความสำเร็จได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผู้บริหารต้องพัฒนาความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนัก เห็นความสำคัญในการเกิดการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และส่งเสริมการประเมินผลการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงความสามารถในการมอบหมายงาน ให้ความสำคัญเสมอภาค สนับสนุนครูและบุคลากร ให้มีโอกาพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ คำนึงถึงความรับผิดชอบของบุคคล ที่แตกต่างกันบางงานต้องดูเพศภาพ ชาย หญิง งานบางงานต้องดูว่าเหมาะสมกับบุคคลใด

ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร มีทักษะการคิด ปรับตัวต่อวิธีการแก้ปัญหา ในการทำงาน อย่างเป็นระบบ พัฒนาความสามารถในการบูรณาการ ทำงานได้หลากหลายมิติ มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีต่างๆเพื่อนำมาปรับใช้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และผู้บริหารเอง ต้องครองตน ครองคน ครองงาน มีความรู้ ความสามารถรอบด้าน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน

ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการคิดหลายทิศทาง นำไปสู่สิ่งแปลกใหม่ สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ต้องแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในหลากหลายรูปแบบทั้งหน้าที่โดยตรงและความสัมพันธ์ในการปฏิรูปหน้าที่ รู้จักคิดสิ่งใหม่ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆและนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนและทางราชการ

ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน ให้คำแนะนำครู มีบทบาทเป็นผู้ประสานงาน สังเคราะห์ความคิดเห็นต่างๆในทีมงาน เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงาน สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการในการทำงานได้ มอบอำนาจให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล เพื่อความสำเร็จของทีมงาน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีความรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ใช้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้เพื่อคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ มีความยืดหยุ่นพร้อมที่จะปรับตัวเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่างๆ อีกทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมเพื่อให้การบริหาร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌณัฐ ช่วยงาน (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิบติซาม เจ๊ะหะ (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 21 ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีการกระจายงานต่างๆให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม ซึ่งแต่ละคนมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับผิดชอบเป็นอย่างดี ทำให้สามารถทำงานร่วมกันเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ดังนั้นตำแหน่งที่ต่างกันจึงมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะนาฟี อินนูยซี จูณิ แก์เอียน และนิตยา เรืองแป้น (2566) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมพิริยะ ปินะกาโพธิ์ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ข้าราชการครู ให้มีความรู้ความสามารถ โดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานพัฒนาตนเอง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ เพิ่มศักยภาพของงานที่ปฏิบัติ สำหรับบุคลากรทุกระดับการศึกษา ทำให้ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มองภาพระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร บุญยิ่ง และสุกัญญา สุदारารัตน์ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รอชียะห์ ลาเต๊ะ (2561) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงานตามนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใดก็จะมีภาระงานตามนโยบายที่เหมือนกันผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศณี กุญินเทศ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อามาล โต๊ะตาหยง (2561) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเรืองวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเรืองวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ด้านการมีวิสัยทัศน์ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจ มองเห็นภาพความสำเร็จและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ผู้บริหารต้องพัฒนาความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักเห็นความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คติพงษ์ อ่อนไชย, สติพร เซาว์ชัย และ วิทยา จันทรศิลา (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาควรมีทักษะในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่มีความชัดเจน กว้างไกล และสร้างสรรค์ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิบติซาม เจ๊ะเหะ (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรนำหลักวิชาการและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน

ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงความสามารถในการมอบหมายงาน ให้ความเสมอภาค ให้อิสระในการทำงาน สนับสนุนครูและบุคลากร ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ โสภักดี กุหลาบ บุรี

สาร และวิเชียร ชิวพิมาย (2567) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญระหว่างบุคคลอย่างเสมอภาค เห็นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล มอบหมายงานให้ตรงตามตามความรู้ความสามารถ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสุดา ลาสุข ศักดินาภรณ์ นันทิ และสุชาติ บางวิเศษ (2567) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีประเด็นควรพัฒนาคือ การควบคุมอารมณ์ ในการเผชิญปัญหาที่ต้องแก้ไข การเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้ร่วมงานและมีความอดทนต่อสภาวะการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

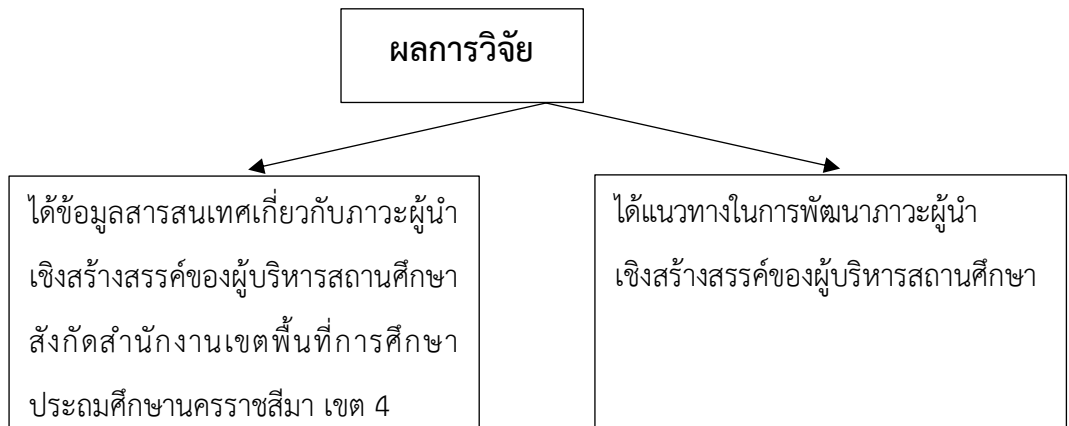
ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร ปรับตัวต่อวิธีการแก้ปัญหา พัฒนาความสามารถในการบูรณาการ ทำงานได้หลากหลายมิติตามความเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดีดวงพันธ์ (2565) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ผู้บริหารสถานศึกษาควร ควรปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร จันทรเปล่ง ศุภชนกฤษ ยอดสละ และธัญเทพ สิทธิเสือ (2566) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษา เตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีความเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถที่แตกต่างกันของบุคลากร รับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับเข้าถึงได้ตลอดเวลา

ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการคิดหลายทิศทาง นำไปสู่สิ่งใหม่ สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ต้องแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในหลากหลาย รู้จักคิดสิ่งใหม่ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนและประโยชน์ทางราชการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระศักดิ์ ปักการะโร (2560) ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรให้มีวิธีการทำงานที่หลากหลาย ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบและคิดสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยยศ ต้นวุฒิบัณฑิต (2563) ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลผลิตภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรใฝ่เรียนรู้ในการคิดค้นสร้างสรรค์นวัตกรรม ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน นำความรู้ เทคนิคใหม่ๆ มาใช้พัฒนาหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ท้นต่อการปรับตัวตามยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลง

ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน ควรส่งเสริมสนับสนุน ให้คำแนะนำครูและบุคลากร มีบทบาทเป็นผู้ประสานงาน ต้องให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงาน สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการได้ในการทำงาน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคลเพื่อความสำเร็จของทีมงาน ผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ ลอยขจร และสมกุล ถาวรกิจ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฏฐ์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน เนื่องจากมีบุคลากรภาระงานและหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ มีความซ้ำซ้อนกัน จึงควรมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมตามความสามารถส่วนบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาธิปต์ ทัพไทย (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการ

ทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และร่วมมือกันแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สร้างความร่วมมือและสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจให้ครูภายในสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษา รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร พร้อมปรับเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้มากขึ้น
2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ รวมถึงความถนัดในงานด้านต่างๆของแต่ละบุคคล
3. ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจถึงความสามารถที่แตกต่างของแต่ละบุคคลที่มีความสามารถแตกต่างกัน เชื่อว่าสามารถพัฒนาตนเองได้ และส่งเสริมให้บุคลากรหาความรู้ใหม่นำมาปรับใช้ในสถานการณ์ต่างๆให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารบริหาร มีความเฉลียวฉลาดใช้ไหวพริบ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ
5. ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเชื่อมั่นในทีมงานว่าจะสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในด้านอื่นๆเพิ่มเติม
3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 . กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.

- เกศณี กลืนเทต. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- คติพงษ์ อ่อนไชย และคณะ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *Journal of Modern Learning Development*, 7(2), 65-76.
- จินตนา ตีดวงพันธ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิราภรณ์ ลอยขจร, รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ถาวรกิจ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชวัง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 23(2), 172-185.
- จุฑาธิปต์ ทัพไทย. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไชยยศ ตันวุฒิบัณฑิต. (2563). สภาพและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณัฐ ช่วยงาน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- ปาริฉัตร บุญยั้ง และสุกัญญา สุदारารัตน์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(3), 617-628.

- พรสุตา ลาสุข, ศักดินาภรณ์ นันท์ และ สุชาติ บางวิเศษ. (2567). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 21(92), 73-85.
- พรสุตา แก้วสุวรรณ. (2563). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูโรงเรียนวัดประตู่ใหญ่ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พรหมพิริยะ ปินะกาโพธิ์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3(3), 197-210.
- พีระพงษ์ สิทธิอมร. (2561). การจัดการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อแสวงหาแนวทางปฏิรูป. คอลัมน์มติชนมติครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- มะนาปี อินนุยชี และคณะ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(1), 259-279.
- รอยีเยห์ ลาเต๊ะ. (256 1). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัชรินทร์ ไสภักดี และคณะ. (2567). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารสถาบันวิจัยพัฒนธรรม, 11(1), 47-61.
- ศราวุธ กางสำโรง. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคามเขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- สุนทร จันทรเปล่ง, ศุภชนกฤษ ยอดสละ, และธัญเทพ สิทธิเสื่อ. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย จังหวัดสุรินทร์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 17(3), 84-98.
- สุรศักดิ์ ปักกระโถ. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566 – 2570. 5/2565. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1). พรักหวานกราฟฟิค.
- อามาล โต๊ะดาหยง. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายเรืองวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. ใน สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อิตีซาม เจะหะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607-610.
- Robinson, R. B. Jr. (2007). The Principles of Creative Leadership. New York. McGraw-Hill.